

חולין כ"ג

הסתפק רבי זירא, האומר 'הרי עלי עולת פלגס' הוא ספק או שהוא בריה בהמה מן האיל או מן הכבש, והביא 'פלגס' שכבש נקרא כך בכל החודש הראשון לשנתו השנייה¹⁸¹. האם 'פלגס' פסול מספק, וכאן יצא ידי חובתו שהרי בין אם נקרא כבש ובין אם נקרא איל יצא ידי נדרו. או שהוא פסול משום שהוא בריה בפני עצמה, וגם כאן לא יועיל. ומפרשת הגמרא, שלפי רבי יוחנן אין להסתפק, כיון שלשיטתו הוא בריה. ששינינו במשנה בפרה, מי שהיה חייב איל או כבש והקריב 'פלגס', מביא עליו נסכי איל, ואין עולה לו מזבח. ואמר רבי יוחנן, לומדים כן מהכתוב: "או לאיל" לרבות את הפלגס בנסכים אלו. ואם לודים מהכתוב לרבותו, ודאי שהוא בריה ולא ספק, שאין ספק לפני הקב"ה. אולם יש להסתפק לפי בר פדא הסובר שמביא נסכי כבש ואיל, ועושה תנאי. האם הוא מתנה שהנסכים יחולו אם משום כבש או משום איל, אבל לא מתנה משום בריה. או שעושה תנאי גם על הצד שהוא בריה שאז כל הנסכים לנדבה? ונשאר בתיקו.

הסתפק רבי זירא, מי שאמר 'הרי עלי לחמי תודה מן החמץ או מן המצה עשר חלות מאיזה מין שארצה', והביא 'שיאור' שיצא מכלל 'מצה' ואינו נקרא 'חמץ'? ומבררת הגמרא לפי איזה שיטה הספק. אם לפי רבי יהודה וב'שיעור' לפי רבי מאיר כשהכסיף פניו ואפילו אין שם סדק, הרי לרבי יהודה היא מצה כשרה. ואם לרבי מאיר ב'שיאור' של רבי יהודה כשניכרים סדקים כקרני חגבים, הרי לשיטתו זה חמץ ויצא ידי נדרו משום חמץ. ואם לרבי מאיר במה שלשיטתו הוא 'שיאור', הרי הוא סובר שהאוכלו בפסח לוקה עליו, משמע שהוא חמץ גמור¹⁸²? אלא הספק לרבי יהודה במה שלשיטתו הוא 'שיאור', שפסק בו שצריך לשורפו. האם אינו חמץ גמור שהרי מי שאוכל אותו הוא פטור. וכשהביא ממנו לנדרו יצא ממה נפשך מספק? או שנחשב לבריה בפני עצמה ולא יצא? שואלת הגמרא, והרי אמר רב הונא, האומר 'הרי עלי לחמי תודה' צריך

181 בתוך שנתו קרוי 'כבש', משעברו י"ג חדשים קרוי 'איל' עד עולם. רש"י.

182 ואף על גב שלא חייב כרת משום שאינו ראוי לאכילה, מ"מ נקרא 'חמץ נוקשה'. רש"י.

להביא תודה ולחמה. ואם חייב להביא עשר חלות חמץ אף אם זה ספק כיצד יכול לצאת ידי חובה מכיון ולא יודע אם הביא כדין? עונה הגמרא, מדובר שאמר 'הרי עלי עשר חלות לפטור תודתו של פלוני', ובוה לא מתחייב בכל ארבעים.

שואלת הגמרא, סוף סוף כיון שהתחייב לפטור את תודה פלוני, איך פוטר עצמו בהבאת שיאור אם אינו יודע בודאות שיצא? עונה הגמרא, שלא אמר 'לפטור', אלא 'הרי עלי עשר חלות לתודתו של פלוני'¹⁸³. והספק, האם יצא ידי נדרו ויפדו ויפלו דמיהם לנדבה לתודה אחרת? או שלא יצא? ונשאר בתיקו.

183 ואותו פלוני ודאי שלא נפטר בשיאור זה, והוא גם לא התכוון לפוטרו אלא להביא, וכסבור שיוכלו ליקרב עם המצה של חבירו. רש"י.

